

plikovaná. — Původní úmysl přijmouti některý platný právní řád za vzor pro budoucí práce kodifikační padl z nechtění ke všem stávajícím řádům (tak na př. pelský sněm odmítl přijmouti vzíti za vzor moderní trestní zákon ruský) a ustanoveno vypracovati úplně nový právní řád, založený na tradicích starého polského práva a nezávislý na jiných vzorech. Namáhavým tímto úkolem pověřena zákonem z 3. června 1919 Polská Kodifikační Komise (Komisja Kodyfikacyjna Rzeczypospolitej Polskiej). Polsko nezřídilo tedy jako my zvláštní ministerstvo unifikací, nýbrž zvláštní autonomní orgán, složený z právníků vědců i odborníků, jehož poměr k ministerstvu spravedlnosti jest určen zákonem. P. K. K. jest též pomocným orgánem zákonodárných těles, neboť jim se předkládají ministrem spravedlnosti osnovy komisí vypracované. Komise skládá se z presidenta, tří vicepresidentů a 40 členů, kterýžto počet se může rozšířit dle potřeby a tvoří jej universitní profesoři, advokáti, soudcové, notáři i právní odborníci. Prvním presidentem zvolen r. 1919 prof. dr. Fr. Fierich z Krakova, po jehož smrti r. 1928 vykonávají presidentský úřad pohromadě tři vicepresidenti. Zmocněna zákonem dala si P. K. K. vlastní jednací řád, několikrát měněný, definitivní z r. 1924, dle něhož se dělí na 5 komisí: práva občanského, obchodního, trestního, procesu civilního a trestního, z nichž poslední ukončila již své práce. Dnešní výsledky činnosti P. K. K. rozděluje její generální sekretář prof. Rappaport na tři kategorie: předně jsou to osnovy zákonů jednotlivých (na př. osnova zák. o autorském právu), dále velké kodifikační práce, pro něž byla vlastně komise zřízena (kú př. osnova o organizaci soudů a soudnictví a konečně souhrn osnov dosud plně nedohotověných (na př. návrh zákona o právu manželském). Přes vylíčenou komplikovanost a zodpovědnost práce, snaží se P. K. K. dokončiti v roce 1932 svůj záslužný úkol. Karásek.

Dr. Franz Freudenfeld: Die Gemeindeabgaben. (Stiepel's Gesetz-Sammlung, Folge 56, stran 182.) — Rada nejvyššího správního soudu Dr. Freudenfeld, známý německý odborník ve věcech samosprávných, podává svou edicí cennou a spolehlivou pomůcku naší praxi. Otiskuje především ve výňatku zákony a nařízení, které jsou podkladem soustavy obecních dávek, tedy především t. zv. fin. novely (č. 329/1921) a druhé fin. novely (č. 77/27), jakož i § 99 zákona o organizaci polit. správy, sem spadající. Dále otiskuje vzorná pravidla, vydaná na základě zákonného zmocnění vládou, pro všech dvacet druhů obecních dávek, pro něž dosud vzorná pravidla existují. Při řadě těchto dávek podává nejdůležitější judikáty, což platí zejména o dávce, nejtíže pocítované totiž t. zv. dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí. Předmětu tomuto ostatně autor věnoval před časem samostatnou práci (Vertzuwachs-abgabe von Liegenschaften).

Celý problém obecních dávek, jakožto zjev novodobé finanční politiky obecní, zasluhuje skutečně největší pozornosti i s hlediska teoretického. Nové finanční zákony o obecních financích totiž obrátily k dávkám zřetel, když opustily princip neomezených přírážek. Pisatel těchto řádků poukázal již na jiném místě (Problémy obecních veřejných příjmů ve sborníku Právo a stát), že za tohoto stavu bude leckde, zejména ve velikých městech, příjem z dávek převyšovati příjmy ostatní. Nedávná uzávěrka obce pražské toto očekávání potvrdila. Ovšem proti dávkám jsou vážné námitky, podobné námitkám v oboru daní nepřímých. Jde tu totiž o zatěžování konsumu.

Bylo by si přáti, aby problémem obecních dávek se zabývali i čeští právníci, alespoň do té míry, že by vydána byla česká příručka pro praxi. —jkt—

PhDr. Václav Černý: První ministerstvo zemědělství v Rakousku (1848—1853). Praha, 1929, Čs. akademie zemědělská. Sborník IV. A. 1., str. 119—192, in 8. — Dr. Černému zůstane zásluha, že povšiml si důkladněji historie ministerstva zemědělství a pokusil se osvětliti jeho

vznik na základě studia pramenného. Správně proto místo předmluvy předeslal své práci výklad o státní péči o zemědělství před r. 1848 a teprve pak počíná s výklady o zřízení ministerstva samotného, jež za svůj vznik děkuje vládě Pillersdorfově. Prvním ministrem byl Doblhoff a ministerstvo zemědělství bylo zprvu spojeno s obchodem a živnostmi. Ale situace politické stále nové přinesly záhy řadu proměn, jak je sleduje autor podle archivních pramenů a vytvoření ministerstva zemědělství spojeného s hornictvím je poměrně ještě nejlogičtější, protože se spojovala v témže úřadě péče o prvovýrobu. Nejtěžším problémem tu byla sama organizace (kap. III.), protože nové ministerstvo se tu střetlo s ministerstvem financí hlavně o státní statky. A stejně jako v organizaci se projevila jeho činnost na venek v jeho poměru k zemědělcům, hledajíc tak v nich největší oporu pro svoje záměry. Proto je nejvyšší záslužná partie knihy Černého, jelikož vylíčení těchto poměrů je důležité i se stanoviska národohospodářského. Závěr celého tohoto pokusu o ministerstvo velmi důležité je tragický. Bylo obětováno úsporné politice rakouské vlády, která jinde šetřiti nedovedla. Okolnost, že rok 1868 ho znovu zřídil, dala za pravdu těm, kteří poukazovali na jeho důležitost. Ča.

PhDr. Adolf Lud. Krejčík, Příspěvky k soupisu archivů velikých statků. — Praha, 1929, Čes. akademie zemědělská. (Prameny a základy A/1.) Str. 164 in 8. — Ředitel československého archivu zemědělského Dr. Krejčík v této knize poprvé sebral výsledky svých vlastních i úředníků svého archivu, jak se k nim dopravovali při prohlídkách archivů velkých statků, zabraných pozemkovou reformou. Je jich celkem na 60. Nejde tu ovšem pouze o archivy v pravém slova smyslu, nýbrž také o hospodářské registratury a po právní stránce lze tyto příspěvky jen vitati, protože pro různé praktické potřeby právníků tyto přehledy dostatečně budou nás informovati. Po stránce archivářské nelze však souhlasiti s nejednotností, s níž jsou popisy provedeny. Někdy je tu velmi podrobný popis, jindy však jen letmý přehled, jak to právě kdy dovolila stanovená doba přehlídky. Vadí tu i nestejný formulář, tedy vše závady archivně-technické, které snad nebudou na překážku použitelnosti »Příspěvků« pro právníky, hledající rychlou informaci Ča.

Univ. prof. dr. A. Miříčka: Usmrcení na žádost a z útrpnosti podle osnovy trestního zákona. Zvláštní otisk z Věstníku Čsl. společnosti pro právo trestní. Ročník V. Čís. 1.—2. Cena ? Předneseno v podstatě ve schůzi, pořádané Čsl. společností pro právo trestní společně s Právníkou jednotou v Praze dne 28. února 1929. — V osnově našeho trestního zákona budí největší pozornost dva body: předně otázka beztrestnosti vyňání plodu v určitých případech a za druhé úprava trestnosti usmrcení z útrpnosti (euthanasie). Neboť v obou případech jde o útok na integritu nejcennějšího právního statku, života, na nějž stanovena už od nejstarších dob reakce nejprísnější talio, trest smrti. O otázce usmrcení na žádost mají ustanovení zákonodárství některých států, privilegující toto co do otázky trestnosti, ale vyznačující se i značnou růzností podmínek tohoto privilegia (na př. požadavek souhlasu, výslovná žádost, disposiční způsobilost žádajících atd.). Naše osnova nemá ustanovení o usmrcení na žádost, nýbrž dovoluje toliko (§ 77, odst. 2) snížení trestní sazby v případě, kdy vinník spáchal čin »podléhá je mimořádnému nátlaku nebo v přechodném omluvitelném mimořádném stavu duševním« (výslovně vyloučena zaviněná napilost). Toto snížení trestní sazby se nečiní, jako v zákonech jiných států, závislým na žádosti usmrceného. — Je-li otázka usmrcení na žádost rozřešena trestními zákony, resp. teprv jejich osnovami četných států, má ustanovení o usmrcení z útrpnosti toliko trestní zákon norský z r. 1902. Jestliže naše osnova ustanovila o usmrcení na žádost jen nepřímou, právě zmíněným §em 77, došel případ usmrcení z útrpnosti výslovného rozřešení v § 271, odst. 3,